

קונטרס

## בן תורה

יגלה מי נקרא בן תורה, ומעלת הלומד תורה, ואיך שקל  
העולם פלו עומד רק בזכותו, וממשיך את השכינה בעולם.

★

\*

בנוי ומיסד על-פי דברי

רבינו הקדוש והנורא, אור הגנוז והצפון  
בוצינא קדישא עלאה, אדונינו, מורנו ורבינו  
רבי נחמן מברסלב, זכותו יגן עלינו.

ועל-פי דברי תלמידו, מורנו  
הקדוש, אור נפלא, אשר כל רז לא אגיש ליה  
רבי נתן מברסלב, זכותו יגן עלינו,

ומשלב בפסוקי תורה, גביאים, פתובים ומאמרי  
חכמינו הקדושים מגמרא ומדרשים וזהר הקדוש.

\*

הובא לך פוס על-ידי  
חסיד בֶּרֶסְלָב  
עיה"ק ירושלים תובב"א

מוֹהֲרָא"ש נ"י אָמַר: מִי שֶׁעוֹזֵב אֶת כָּל  
הַבְּלִי הָעוֹלָם הַזֶּה, וְכֹכֵר לֹא אֲכֻפֹת לוֹ  
מִשׁוּם בְּרִיָּה שֶׁבָּעוֹלָם, וְאֵינוֹ רוֹצֶה שׁוּם  
דָּבָר רַק אֶת הַתּוֹרָה, וּמִרְגִּישׁ שֶׁאֵין לוֹ בְּזֶה  
הָעוֹלָם רַק אֶת הַתּוֹרָה, שֶׁהִיא חֻכְמָתוֹ  
יְתִבְרֵךְ, זֶה נִקְרָא בֶּן תּוֹרָה, בֶּן שֵׁל הַתּוֹרָה,  
כְּדִגְמַת בֶּן יַחִיד, שֶׁאֵין לוֹ שׁוּם מַחֲשָׁבוֹת  
אַחֲרוֹת רַק אֶת אָבִיו; אֲשֶׁרִי מִי שֶׁמַּגִּיעַ אֶל  
מִדְרָגָה זוֹ.

(אֲמַרִי-מוֹהֲרָא"ש, חֵלֶק ב', סִימָן תרנא)

קונטרס

# בן תורה

א.

צריך שתדע, אהובי, אחי היקר, אשר אי אפשר להקרא בן תורה כי אם מי שמכניס את עצמו לגמרי בתוך התורה הקדושה, וחי עמה, וכל מהותו ומציאותו היא רק התורה הקדושה, ורק זה נקרא בן תורה, כי הוא נעשה הבן של התורה, וכמו שבגשמיות בן הוא נמשך מאביו, ומקבל את מדות אביו, ומהות אביו, וטבע אביו, כמו-כן ויותר מכך, כשאדם לומד תורה, הוא צריך להיות כל-כך בתוך התורה הקדושה, עד שיתהפך למהות התורה, ויהיו לו מדות התורה, וטבע התורה, ורק זה נקרא בן תורה אמתי, עד שפשיראו אותו, יעידו שזה נקרא בן תורה, כמו שמעידים על

הבן — זה נראה בדיוק כמו אביו, פניו כקלסתר פני אביו, כמו־כן צריך להיות בן תורה, שכלם יעידו שזה הוא התורה, זאת התורה — אדם, הינו האדם דומה בדיוק כמו התורה הקדושה — הן בקיום מצוותיו יתברך, והן בהנהגותיו עם בני אדם בדרכי אהבה ונעם; אשרי לו!

## ב.

צריך שתדע, אהובי, אחי היקר! אם אתה רוצה להיות בן תורה, עליך לעסוק בה בקביעות עצומה, כמו שהבן האמתי תמיד מדבר מאביו ומזכירו לטובה, ומספר ממנו, כמו־כן צריך להיות הבן של התורה, תמיד ידבר מהתורה ויזכירה לטובה, וצריך שתדע, שכל העולם עומד עליך, כמו שאמרו חכמינו הקדושים (מדרש רבה, פרשת נצבים, פרק ח', סימן ה'): אמר הקדוש ברוך הוא, אם קריתם את התורה, מצוה אתם עושים על עולמי, שאלמלא התורה, כבר היזה העולם חוזר לתהו ובהו, וכשתדע דבר זה היטב — שכל העולם עומד עליך, ובזכות תורתך מתקיים העולם, ותכניס דבר זה היטב בדעתך, על־ידי־זה

תהיה ראוי להקרא בן תורה אמת, מאחר שלא תסיח  
דעתך מהתורה הקדושה כלל, כי הלא כל העולם עומד  
רק בזכותך.

## ג.

צריך שתדע, אהובי, אחי היקר, כי בן תורה אמת  
נקרא רק מי שהפקיר את עצמו לגמרי אל התורה  
הקדושה, ונכנס לפני ולפנים בתוך התורה הקדושה,  
ויודע, שאין לו רק התורה הקדושה, וכמו בן יחיד  
היורש מאביו, הוא יורש את הכל, ויודע שכבר לא  
נשאר שום דבר, כמו־כן מי שזוכה להכניס את עצמו  
לגמרי בתוך התורה הקדושה, ולומד ומטייל כל חלקי  
התורה, עד שיודע שאין שום מקום בתורה הקדושה  
שלא היה שם, זה נקרא בן תורה אמת, ומתיגע עצמו  
ללמד יותר ויותר, ויודע, שכל התורה היא כאן בעולם  
הזה, כעין שאמרו חכמינו הקדושים (שם, סימן ו'): לא  
בשמים היא, שלא נשתיר הימנה בשמים, ועל־כן הוא  
מכניס את עצמו לגמרי בכל חלקי התורה הקדושה  
כדגמת בן יחיד, שמכניס את עצמו בכל מהותו  
ועצמותו בעסק אביו שהשאיר לו ירושה, ויקא זה

נקרא בן תורה אמת; אשרי מי שזוכה להגיע אל מדרגה נפלאה כזו — להכניס עצמו בתוך התורה ולירשה, כדגמת בן המכנים עצמו בעסקי אביו ויורש אותם.

## ד.

צריך שתדע, אהובי, אחי היקר, כי עקר שלמות בן תורה נקרא רק מי שתמיד לומד את התורה הקדושה, ואינו יכול להפריד ממנה כלל, כדגמת הבן האמת, שאינו יכול להפריד מאביו מלב אהבתו ותשוקתו, כמו-כן בן תורה אמת, אי אפשר לו להפריד מהתורה הקדושה כלל, וכעין שאמרו חכמינו הקדושים (מדרש רבה, פרשת ואתחנן, פרק ב', סימן כ"ו): מי שאוהב תורה, אינו שבע תורה, הינו כי תמיד לומד, והוא תמיד רעב ללמד עוד, וכן כמו שבן אמת יגלה ויפרסם תמיד את אביו מלב אהבתו אליו, כמו-כן בן תורה אמת, ילמד את התורה לאחרים, וכן אמרו חכמינו הקדושים (שם): מי שהוא לומד תורה, ואינו מלמד, אין לו הבל גדול מזה, ועל-כן שלמות בן תורה אמת הוא כדגמת בן האוהב את אביו, ומגלהו

ומפרסמו, ומדבר מגדלותו, כמו-כן הוא — לומד  
בעצמו, ומלמד את אחרים; אשרי לו!

## ה.

צריך שתדע, למה קוראין למי שלומד תורה —  
בן תורה? כי כמו שבן, אי אפשר לו ללכת בפעם אחת,  
רק מתחיל פסיעה אחר פסיעה, עד שמרגיל את עצמו  
לילך, כמו-כן מי שרוצה לזכות לכתרה של תורה,  
ולהיות נקרא בן תורה, עליו להרגיל את עצמו ללמד  
מעט ועוד מעט עד שיזכה להעשות מתמיד גדול  
בתורה, כי הטפש הזה נכנס לבית המדרש, ורואה שיש  
כל-כך הרבה ללמד, ושואל — מתי אזכה ללמד כל-  
כך הרבה? ועונים לו: וכי צריכים ללמד ולגמר הכל  
ביום אחד?! אלא תלמד היום מעט ומחר מעט, עד  
שתזכה לגמר ולסים את כל התורה בלה; ועל-כן,  
אהובי, אחי היקר! אם אתה רוצה להקרא בן תורה,  
עליך להתנהג כבן הזה שמתחיל לילך פסיעה אחר  
פסיעה, עד שירגיל את עצמו להכנס לפנים התורה,  
ויהיה נעשה בנה של התורה — מרב ערבות, נעימות,  
זיו, תשוקת וחיות התורה, שיזכה לקבל ולטעם; אשרי

## ו.

צָרִיף שְׁתַּדַּע אֶהוּבִי, אָחִי הַיָּקָר, כִּי בֶן תּוֹרָה אֲמַתִּי  
 הוּא מִי שְׁזוּכָה לַחֲזֹר בְּכָל פַּעַם עַל לְמוּדוֹ שְׁלֹמֹד, וְכָל  
 פַּעַם מְצִינָה לְעֶצְמוֹ צִיוֹנִים, כִּי בָּזָה מִרְאָה שְׁמַעֲנִין אוֹתוֹ,  
 אוֹתוֹ הָעֲנִין שְׁצִינָה, וְחֻכְמִינוּ הַקְדוּשִׁים אָמְרוּ (עֲרוּבִין  
 ג"ד:): הַצִּיבִי לָךְ צִיוֹנִים, עָשׂוּ צִיוֹנִים לַתּוֹרָה, כִּי אֵין  
 הַתּוֹרָה נִקְנִית, אֶלָּא עַל-יְדֵי צִיוֹנִים שְׁמַעֲנִין לְעֶצְמוֹ כְּפִי  
 דֶּרֶךְ לְמוּדוֹ, וְזֶה נִקְרָא בֶן תּוֹרָה אֲמַתִּי — שְׁמַכְנִים אֶת  
 עֶצְמוֹ בְּתוֹךְ הַתּוֹרָה הַקְדוּשָׁה, וּמַעֲנִין אוֹתוֹ כָּל עֲנִין  
 וְעֲנִין בַּתּוֹרָה הַקְדוּשָׁה; אֲשֶׁרִי מִי שְׁזוּכָה לְהַכְנִים אֶת  
 עֶצְמוֹ לְגַמְרִי בְּתוֹךְ הַתּוֹרָה הַקְדוּשָׁה, וַיִּצֵּן לְעֶצְמוֹ  
 צִיוֹנִים בַּתּוֹרָה, וַיַּחֲדֵשׁ לְעֶצְמוֹ חֲדוּשִׁים נְאִים, אֲשֶׁר עַל-  
 יְדֵי-זֶה יִזְכֶּה לְהַקְרָא בֶן תּוֹרָה אֲמַתִּי, וַיִּזְכֹּר תָּמִיד אֶת כָּל  
 מַה שְׁלֹמֹד, וַיְהִיָּה הַלְמוּד חָקוֹק בְּדַעְתּוֹ הַיָּטֵב.

## ז.

צָרִיף שְׁתַּדַּע, אֶהוּבִי, אָחִי הַיָּקָר! כָּמוֹ שֶׁהֵבֵן תָּמִיד  
 מְדַבֵּר מֵאֲבִיו, וּמִסֵּפֶר לְכָלֵם מֵאֲבִיו, וּמִתְעַסֵּק עִם אֲבִיו,  
 וְכָל עֲנִינָיו הֵם רַק אֲבִיו, כָּמוֹ-כֵן צָרִיף כָּל בֶּן תּוֹרָה —

לְהִתְעַסֵּק רַק עִם הַתּוֹרָה וּלְדַבֵּר עִם כָּל־מִי שֶׁרָק דִּבְרֵי תּוֹרָה,  
וּלְסַפֵּר תָּמִיד בְּדִבְרֵי תּוֹרָה, אֲשֶׁר זֶה עֶקֶר אַרְיכוֹת יָמֵינוּ  
וְאֹרֶךְ שְׁנוֹתֵינוּ, כִּי מִי שְׁזוֹכָה לְהַכְנִיֵס אֶת עַצְמוֹ בְּתוֹךְ  
הַתּוֹרָה הַקְּדוּשָׁה, אֲזִי כָל חַיָּיו כְּבָר חַיִּים אַחֲרִים לְגַמְרֵי,  
וּמְרָגִישׁ נְעִימוֹת אֱמֶתִית בְּחַיָּיו; אֲשֶׁר־י מִי שֶׁמְדַבֵּר  
וּמִתְעַסֵּק תָּמִיד רַק עִם הַתּוֹרָה, וְזֶה כָּל עֲנָנּוֹ וּמַהוּתוֹ,  
וְאִזּוֹכָה לְהַכְלִיל לְגַמְרֵי בְּתוֹךְ הַתּוֹרָה הַקְּדוּשָׁה, שֶׁהִיא  
דַּעְתּוֹ יִתְבָּרֵךְ.

## ח.

צָרִיךְ שֶׁתִּדַּע, אֱהוֹבִי, אַחִי הַיָּקָר! מִי שֶׁהוּא בֶּן  
תּוֹרָה אֱמֶתִי, הוּא תָּמִיד מְדַבֵּר רַק דְּבוּרֵי תּוֹרָה וְדְבוּרֵי  
תַּפְּלָה וְדְבוּרֵי אֱמוּנָה, כִּי — מִפִּיּוֹ דַּעַת וּתְבוּנָה, (מִשְׁלִי  
ב'), מִפִּיּוֹ שֶׁל הָאָדָם יְכוּלִים לְהַפִּיר אֶת כָּל הָאָדָם, וְאִם  
הוּא בֶּן תּוֹרָה, אֲזִי רַק בְּזֶה דְבוּרָיו תָּמִיד, וּלְהַפּוֹךְ —  
קֵל וְעַם הָאָרֶץ מְדַבֵּר מַה שֶּׁחוֹשֵׁב וּבִמָּה שָׁחִי; עַל-כֵּן  
אֲשֶׁר־י וְאֲשֶׁר־י מִי שְׁזוֹכָה לְהַכְנִיֵס אֶת עַצְמוֹ לְגַמְרֵי בְּתוֹךְ  
הַתּוֹרָה הַקְּדוּשָׁה, עַד שֶׁנַּעֲשֶׂה בֶּן תּוֹרָה אֱמֶתִי, וְכָל  
דְּבוּרָיו הֵם רַק דְּבָרֵי תּוֹרָה וְדְבוּרֵי אֱמוּנָה וְדְבוּרֵי יִרְאַת

שמים, שאז כל חיינו ומחשבותינו הם כבר באפן אחר  
לגמרי; אשרי לו, ואשרי חלקו בזה ובכא!

## ט.

צריך שתדע, אהובי, אחי היקר! אם אתה רוצה  
להקרא בן תורה, עליך להתנהג במדות טובות ובדרך  
ארץ גדול, כמו שראוי לבן תורה, כי למעלה מאד  
מדקדקים על בן תורה איך שהוא מתנהג, כי דרך  
המון-עם להסתכל ולהתבונן על בן תורה, ולראות  
התנהגותו, ועל-כן אם בן תורה מתנהג בפראות, ולא  
בדרך ארץ, אזי גורם חלול השם גדול, ועל זה מאד  
מקפידים בשמים, ומתעוררים עליו דינים גדולים  
בעולמות העליונים, ועל-כן ראה להתנהג בדרך ארץ  
גדול ובמדות טובות כפי שאתה לומד בתורה  
הקדושה, אשר דרכיה דרכי נעם וכל נתיבותיה שלום,  
ואז תקדש שמו יתברך, אשר אין למעלה מזה.

## י.

צריך שתדע, אהובי, אחי היקר, אשר אין לך טוב

מתורה, ועל-כן אם אתה רוצה להיות נעשה בן תורה, ראה לדבק את עצמך בתורה הקדושה, ותמיד תהגה בה בהתמדה גדולה ובשקידה נפלאה יומם ולילה, אפלו נים ולא נים, תיר ולא תיר (הינו אף מתנמנם), תמיד תהגה בדברי תורה, אשר היא המזון הרוחני, ואם באהבתה תשגה תמיד, תזכה להגיע על-ידי-זה למדרגות נפלאות עין לא ראתה, ותרגיש תמיד את אמת מציאותו יתברך בגלוי רב עד מאד, ויאיר לך אורו יתברך תמיד בשמש בצהרים, ואל כל זה תזכה רק אם תתמיד בתורה הקדושה בהתמדה עצומה, ובכל עת שרק יהיה לך איזה זמן ועת פנוי תהגה — או במקרא, או במשנה, או בגמרא, או במדרש, או בפוסקים, או באיזה פשט או רמז או דרש או סוד, יהיה מה שיהיה, רק להכניס את עין עיונך בתורה, ואז תזכה לנפלאות רבות, ודיקא אם תלך באפן הזה תהיה נקרא בן תורה, כמו הבן שתמיד משתוקק אחר אביו או אמו, בן תהיה תמיד משתוקק אחר התורה, ודיקא על-ידי-זה תהיה נקרא בן תורה.

## יא.

צריך שתדע, אהובי, אחי! מי שבאמת רוצה  
 ללמד, ורוצה להקרא בן תורה אמתי, לו כבר לא יהיה  
 אכפת באיזה מקום הוא עומד או יושב, או באיזה  
 מקום הוא נמצא, או עם מי הוא לומד מאחר שהוא  
 תמיד דבוק בתורה, ומשתוקק אחריה, מה שאין בן מי  
 שאינו חפץ באמת להיות בן תורה, והכל אצלו רק על  
 השם המשאל וכו', הוא צריך חבר טוב, וכשאין לו  
 חבר, ואין לו עם מי ללמד, אזי אינו לומד, או הוא  
 צריך כולל טוב, וכשאין לו כולל טוב, אזי אינו לומד  
 בכלל, או שרוצה ללמד בבית הפנסת, ואי אפשר לו  
 מאיזו סבה שלא תהיה, אזי אינו לומד, או ההכרח לו  
 להיות בביתו וכו', ושם קשה ללמד וכדומה, כל מיני  
 סבות מסבות שונות ותרוצים ועפובים שונים שיש  
 לכל אחד, צריך שתדע, אהובי, אחי היקר, כי לבן  
 תורה אמתי אין זה נוגע כלל, כי הוא תמיד ילמד —  
 בין בביתו, בין בבית הפנסת, בין עם חבר בין בלא  
 חבר, בין בדרך ובין בבית, בן תורה אמתי האוהב את  
 התורה, אין אצלו שום מניעה מצד חברותא או מצד  
 כולל או בית הפנסת או בית, הוא תמיד לומד

בְּהִתְמַדָּה וּבִשְׁקִידָה נִפְלְאָה, וְאֵינוֹ יָכוֹל לְהַפְרִיד  
 מִהַתּוֹרָה כָּלֵל, וְדִיּוֹקָא אֲזִי נִקְרָא בֶּן תּוֹרָה, וְדִיּוֹקָא אֵלּוֹ הָיוּ  
 הַגְּדוֹלִים וְהַגְּאוּנִים שְׁלֵנוֹ, מִה שְּׂאִין בֶּן אֶחָד שְׂאִינוֹ יָכוֹל  
 לְלַמֵּד, כִּי אֵין לוֹ חֲבֵרוֹתָא טוֹבָה, אוֹ אֵין לוֹ כּוֹלֵל טוֹב,  
 אוֹ אֵין לוֹ פֶּרְנָסָה, אוֹ יֵשׁ לוֹ בְּלִבּוּלִים, תָּמִיד יֵשׁ לוֹ  
 תְּרוּץ אֲמָתִי, לָמָּה מִתְרַשֵּׁל מִלְמוּד הַתּוֹרָה הַקְּדוּשָׁה,  
 וְזֶה אֵינוֹ נִקְרָא בֶּן תּוֹרָה כָּלֵל, רַק בִּטְלָן שְׂמַבְטֵל אֶת  
 זְמַנוֹ הַיָּקָר, וְזֶה יִסְבֵּל בְּחַיּוֹ הַרְבֵּה מְאֹד, כִּי מְאוּמָה לֹא  
 יִהְיֶה עִמּוֹ — לֹא בְּגִשְׁמִיּוֹת וְלֹא בְּרוּחָנִיּוֹת, כִּי בֶּן תּוֹרָה  
 אֲמָתִי, לוֹ לֹא חָסֵר שׁוּם דְּבָר, כִּי הַקְּדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא  
 מְזַמֵּן לוֹ כָּל הַצְּטֻרְכוֹתָיו, וְלֹא צָרִיךְ שׁוּם טוֹבוֹת מְשׁוּם  
 בֶּן אָדָם, רַק תָּמִיד דְּבוּק בַּתּוֹרָה הַקְּדוּשָׁה, אֲשֶׁר הִיא  
 חַיּוֹ הַרוּחָנִיִּים וְהַגְּשְׁמִיִּים; אֲשֶׁרִי מִי שְׂאִינוֹ מַטְעָה אֶת  
 עֲצָמוֹ, וְאֲשֶׁרִי מִי שְׂאִינוֹ מַטְעָה אֶת אַחֲרִים, וְחוֹקֵק  
 דְּבָרִים אֵלּוֹ הֵיטֵב בְּלִבּוֹ וְדַעְתּוֹ, וְאֲזִי טוֹב לוֹ תָּמִיד.

## יב.

אֶהוּבִי, אָחִי הַיָּקָר! עָלֶיךָ לְדַעַת, כִּי עָקֵר שְׁלֵמוֹת  
 לְמוּד הַתּוֹרָה הַקְּדוּשָׁה נִקְרָא רַק כְּשִׁמְכָנִים עֲצָמוֹ בְּתוֹךְ  
 הַתּוֹרָה הַקְּדוּשָׁה, וְנַעֲלָם שֵׁם וְנִכְלָל בָּהּ לְגַמְרִי, וְאֲזִי

דִּיקָא יָכוֹל לְהִקְרָא בֶּן תּוֹרָה אֲמָתִי, כְּמוֹ בֶּן הַנִּכְלָל  
 וְנִעְלָם בְּתוֹךְ הָאָבָא אוֹ הָאֲמָא, וְכְמוֹ שֶׁהוּא בְּגִשְׁמִיּוֹת  
 כְּמוֹ-כֵן הוּא בְּרוּחָנִיּוֹת, בְּדִיוֹק כְּמוֹ שֶׁהֵבֵן הַטּוֹב תָּמִיד  
 חוֹשֵׁב וְזוֹכֵר אֶת אָבִיו וְאֶת אִמּוֹ, וְנִמְשָׁךְ אַחֲרֵיהֶם, כְּמוֹ-  
 כֵן מִי שֶׁמְכַנִּים בְּעֶצְמוֹ תְּשׁוּקָה עֲצוּמָה אַחֲרֵי הַתּוֹרָה  
 הַקְדוּשָׁה, אִזּוּ מִמְּשִׁיךְ עַל עֲצָמוֹ אֶת הָאֶרֶץ נוֹתֵן הַתּוֹרָה  
 בְּעֶצְמוֹ, שֶׁהוּא הַשְּׂכִינָה הַקְדוּשָׁה, שֶׁהַשְּׂכִין הַקְדוּשׁ  
 בְּרוּךְ הוּא אֱלֻקוֹתוֹ בְּתוֹךְ הַתּוֹרָה, וְהַזּוֹכֶה לְהַכְנִים אֶת  
 עֲצָמוֹ לְגַמְרֵי בְּתוֹךְ הַתּוֹרָה הַקְדוּשָׁה, וְלוֹמֵד תּוֹרָה  
 לְשִׁמָּה — לְשֵׁם אֵל עוֹלָם, עַל-יְדֵי-זֶה מֵאִיר עָלָיו אוֹר  
 הַשְּׂכִינָה, וְזֶה שֶׁאֲמָרוּ חֲכָמֵינוּ הַקְדוּשִׁים (בְּרָכוֹת ו.):  
 שֶׁאִפְלוּ אֶחָד שִׁיוֹשֵׁב וְעוֹסֵק בַּתּוֹרָה שְׂכִינָה עִמּוֹ, כִּי מִי  
 שֶׁלוֹמֵד תּוֹרָה לְשִׁמָּה הוּא תָּמִיד יֹלָמֵד, וּבְאַהֲבָתָה יִשְׁגָּה  
 תָּמִיד, וְלֹא יִהְיֶה לוֹ חִלּוּק וְהִפְרָשׁ בֵּין אִם הוּא נִמְצָא  
 בְּרָחוּב, אוֹ בְּחִנּוּת, אוֹ בְּבֵית הַמִּדְרָשׁ, אוֹ בְּבֵית, בְּכָל  
 מְקוֹם שֶׁרָק בּוֹא יָבוֹא תִּהְיֶה עִמּוֹ חֲבִילָה שֶׁל סְפָרִים  
 וְיִלְמֵד, וְכֵן לֹא יִהְיֶה אֲכֻפָּת לוֹ אִם יֵשׁ לוֹ חֲבֵרוֹתָא אוֹ  
 כּוֹלֵל אוֹ אֵין לוֹ, הוּא תָּמִיד לוֹמֵד אֶת הַתּוֹרָה הַקְדוּשָׁה  
 מְרֹב אֲהָבַת הַתּוֹרָה שֶׁנִּכְנָסָה בּוֹ, וְהוּא דִּיקָא יִזְכֶּה  
 לְהִמְשִׁיךְ אֵלָיו אֶת הַשְּׂכִינָה שֶׁהִיא אוֹר, זִיו וְחַיּוּת  
 אֱלֻקוֹתוֹ יִתְבָּרֵךְ, שֶׁהַשְּׂכִין כְּבִיכּוֹל בְּעוֹלָם, וְהַתְּלַבֵּשׁ

עצמו בלבושין, וזה סוד — אפלו אחד יושב ועוסק בתורה, הינו שלא אכפת לו שום דבר, הוא צריך תמיד רק את התורה הקדושה, ולא אכפת לו אם יש לו חבר, או כולל, או חבורה וכדומה, או הוא לבד, תמיד הוא דבוק בתורה, וזה ממשיך על עצמו את השכינה, ושכינה עמו, ונקרא בן תורה אמת; אשרי מי שזוכה להגיע אל דעת והשגה כזו, כי רב בני אדם נשברים ונתרחקים מהתורה הקדושה, מפני סבות ואמיתלאות שונות — זה אין לו חבר ללמד עמו, וזה אין לו כולל איפה ללמד, וזה אין לו בית המדרש היכן ללמד, וזה קשה לו ללמד בכלל, כי הוא מטורד בחנותו או נוסע נסיעות, כל אחד עם המניעות והעכובים שלו, וכל זה מפני שאינו בן תורה אמת, אזי יכול לפטר עצמו בכל מיני תרוצים ואמיתלאות, לא כן מי שהוא בן תורה אמת, ומחפש את הקדוש ברוך הוא בתוך התורה, ומדבק עצמו ברוחניות אלקותו יתברך המלבש בדיני התורה, זהו בן תורה אמת, ודבוק תמיד בתי החיים, ולעולם לא יוכל להפריד מהתורה הקדושה יהיה איך שיהיה.

## יג.

צריך שתדע, אהובי, אחי היקר! אפלו כשאתה  
 נופל בעמקי עמקים ובשאול תחתית ומתחתיו, אסור  
 להתיאש עצמך בשום פנים ואפן — אם רק תאחז  
 עצמך בלמוד התורה הקדושה, כי מעלת הלומד את  
 התורה הקדושה בקביעות, זה אין לתאר ולשער כלל,  
 כי כמו הבן — אפלו שבורח מאביו ומתלכלך במה  
 שמתלכלך, ונופל בנוקבא דתהומא רבה, אשר יש  
 לאביו צער גדול מזה, עם כל זאת כשחוזר אל אביו  
 מיד מקבלו, כמו־כן בלמוד התורה הקדושה, אפלו  
 כשאדם במדרגה שפלה עד מאד, ומלכלך בחטאים  
 ועוונות, עם כל זאת כשלומד את התורה הקדושה,  
 נעשה בן תורה, והוא בדגמת הבן החביב על אביו  
 שבשמים, ויכול לחזור בתשובה אמתית, יהיה איך  
 שיהיה, ועל־פן אל תהיה בטלן, אהובי, אחי היקר,  
 ואף שאתה מרגיש שאתה הכי גרוע שבעולם  
 ונתלכלכת וכו' בכל מיני חטאים ועוונות ופשעים, עם  
 כל זאת ראה לברח ולחזור אל התורה הקדושה, כי שם  
 חייך ושם ארץ ימך, ובזכות התורה תהיה בן חביב  
 אצלו יתברך, ומיד יקבלך ברחמים וברצון, ותזכה

לְתַקֵּן הַכֹּל — כָּל הָעֶבֶר שֶׁלָּךְ, כִּי הַלּוּמֵד תּוֹרָה, זוֹכֶה  
 שֶׁהַתּוֹרָה מְכַבֶּסֶת וּמְנַקֶּה אוֹתוֹ מִכָּל מִינֵי לְכַלּוּכִים  
 וּכְתָמִים וְכוּ', וּמַעֲלִית אוֹתוֹ בְּתַכְלִית הָעֲלִיָּה; אֲשֶׁרִי מִי  
 שִׁיתָמִיד תָּמִיד בְּלִמּוּד הַתּוֹרָה הַקְדוּשָׁה, וְאַפְלוּ שִׁיּוּדַע  
 שֶׁעֲדִין הוּא רְחוּק לְגַמְרִי מִמֶּנּוּ יִתְבָּרֵךְ, עִם כָּל זֹאת,  
 יִתָּמִיד בַּתּוֹרָה, וְזֶה נִקְרָא בֶּן תּוֹרָה אֱמֵתִי, וְהַקְדוּשׁ בְּרוּךְ  
 הוּא יוֹרֵד אֵלָיו וַיְהִיָּה מְלֵא חֲסָדִים עָלָיו, וַיִּמָּחַל לוֹ עַל  
 הַכֹּל, כִּי עַל-יְדֵי הַתּוֹרָה נַעֲשֶׂה כְּדִגְמַת הַבֵּן הַחֲבִיב  
 שְׁאָבִיו יוֹרֵד אֵלָיו; אֲשֶׁרִי לוֹ!

### יד.

אֶהוּבִי, אָחִי הַיָּקָר! עָלֶיךָ לְדַעַת, כִּי אֵין לָךְ עוֹד  
 דְּבָר חָשׁוּב אֲצִלּוֹ יִתְבָּרֵךְ כִּמּוֹ הַלּוּמֵד תּוֹרָה, כִּי כָּל  
 הַלּוּמֵד תּוֹרָה לְשִׁמָּה — לְשֵׁם אֵל עוֹלָם, הַקְדוּשׁ בְּרוּךְ  
 הוּא שׁוֹכֵן אֲצִלּוֹ וְנַעֲשֶׂה מְשַׁכֵּן הַשְּׂכִינָה, וּכְרוּזִים  
 יּוֹצְאִים בְּכָל הָעוֹלָמוֹת עָלָיו, וּמְשַׁבְּחִים וּמְפָאֲרִים  
 אוֹתוֹ: אֲשֶׁרִי הַבֵּן הַחֲבִיב! אֲשֶׁרִי הַבֵּן הַמַּצִּית אֶת הָאֵב,  
 וְנִכְנַס לְבֵית גִּנְזָיו, אֲשֶׁרִי לוֹ בָּזָה, וְאֲשֶׁרִי לוֹ בִּבְא!  
 וְלָכֵן רְאֵה, אֶהוּבִי, אָחִי הַיָּקָר, לְהִתְמִיד בְּלִמּוּד

התורה הקדושה תמיד, כי רק זה ישאר לך בזה ובבא  
 לנצח, וכמאמרם, זכרונם לברכה (קדושין פ"ב): מניח  
 אני כל אמונות שבעולם, ואני מלמד את בני, אלא  
 תורה, כי התורה עומדת לו לאדם בעת ילדותו, ונותנת  
 לו אחרית ותקוה בעת זקנותו, כי הלומד תורה, זוכה  
 להתגדל ולהתפרסם בעולם, ובפרטיות פשלומד תורה  
 לשמה, שאז נעשה בנה של התורה, וכמו שהאם  
 חפצה תמיד בגדלת בנה, כמו-כן מי שזוכה לשקד  
 בתורה הקדושה לשמה, זוכה להקרא בן תורה, שהוא  
 בנה של התורה, והתורה הקדושה בעצמה חפצה  
 ומשתוקקת שיתגדל ויתפרסם בעולם, כדי שיהנו ממנו  
 בני-אדם, כי הלומד תורה לשמה, מתבשם בכל מיני  
 ריחות טובים, והתורה הקדושה חפצה שגם אחרים  
 יתבשמו מהבשמים והריחות הטובים שקלט בעצמו,  
 על-כן היא מפרסמת אותו; אשרי מי שמתמיד תמיד  
 בלמוד התורה הקדושה, ומלמד את תורתו לאחרים.

## טו.

אהובי, אחי היקר! ראה לחזק את עצמך להפיל  
 לגמרי בו יתברך, אשר אל זה תזכה רק על-ידי שתזכה

ללמד את התורה לשמה, כי (סנהדרין צ"ט): כל העוסק בתורה לשמה, משים שלום בפמליא של מעלה ובפמליא של מטה, הינו, מי שמכניס את עצמו בתוך התורה הקדושה ונעשה ברגמת בנה של התורה, שזה נקרא בן התורה האמתי — שהוא בנה של התורה, אז זוכה להכליל בו יתברך ועושה שלום בפמליא של מעלה, כי למעלה מתחשבים עצמם עמו מאד מאד, וכן עושה שלום בפמליא של מטה, כי למטה מתחשבים עצמם עמו מאד מאד, ועל-כן כל העוסק בתורה לשמה, מגן על כל העולם כלו, וכן מקרב את הגאולה, כי התורה הקדושה היא חכמתו יתברך, וכפי שלומד תורה, ומעמיק את עצמו בתוך התורה הקדושה, בן מתנהגים כל העולמות — העולם הזה והעולם הבא; ועל-כן אשרי מי שזוכה להיות בן תורה אמתי, ואינו מטעה את עצמו כלל, שאז גורם רב טוב הצפון בכל העולמות; אשרי לו, ואשרי חלקו!

## טז.

אהובי, אחי היקר! עליך לדעת, כי אצלו יתברך מאד מאד חשוב למוד התורה הקדושה, והקדוש ברוך

הוא ותר על הכל, אך אינו מותר על למוד התורה הקדושה, ועל-כן הרגל את עצמך להיות בן תורה אמתי, וכדגמת הבן אשר לעולם לא יעזב את אמו, כי תמיד יזכר אותה, ותמיד יהיה פרוץ אחריה, כמו-כן צריך להיות בן התורה האמתי — שיהיה פרוץ אחר התורה הקדושה, וילמד בכל יום קצת, ולא יסתפל על ארץ ורחב ועמק וגבה של התורה, רק בכל יום ילמד קצת ועוד קצת, ואף ששוכח מה שלומד וכו', תמיד יהיה פרוץ אחר התורה הקדושה, כדגמת הבן החביב, אשר תמיד הוא פרוץ אחר אמו, וכבר אמרו חכמינו הקדושים (ויקרא רבא, פרשה י"ט, סמן ב'): מי שטפש, אומר — מי יכול ללמד את התורה? כי ארבה מארץ מדה, אבל מי שפקח, אומר — הריני שונה שתי הלכות היום ושתי הלכות למחר, עד שאני שונה את כל התורה כלה וכו', וכן טפש אומר — מה אני מועיל בלמוד התורה, הלא אני משכחה? אבל הפקח אומר לעצמו: והלא שכר גיעה הקדוש פרוץ הוא בודאי יתן לי, שכרו משלם.

על-כן, אהובי, אחי היקר! ראה להיות בן תורה אמתי, ותמיד תהיה פרוץ אחר התורה הקדושה,

קנא

בֶּן תּוֹרָה

וְתִלְמַד בְּכָל יוֹם מַעַט וְעוֹד מַעַט, וְכֵן יִתְקַבְּצוּ אֲצִלָּה  
הַלְכוֹת וְלִמּוּדִים, עַד שֶׁתִּהְיֶה מְלֵא תּוֹרָה, וְתִקְרָא בֶּן  
תּוֹרָה אֲמִתִּי.

תָּם וְנִשְׁלָם, שְׂבַח לְאֵל עוֹלָם!

★ ★ ★